

แนวทางการบริหารงานวิชาการภายใต้สถานการณ์ COVID-19 ในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก *

Guidelines for the Academic Administration During the COVID-19 Pandemic of Small Schools under the Nakhon Nayok Primary Education Service Area Office

¹จิตติมา รุ่งกฤตผล, สุदारัตน์ สารสว่าง และ วรณวิศา สืบบุญสรณ์ คล้ายจำแลง

¹Jittima Roongkrittapol, Sudarat Sarnswang

and Wanwisa Suebnusorn Klaijumlang

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Faculty of Education, Kasetsart University, Thailand.

¹Corresponding Author's Email: jittima.ro@ku.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับปัญหาและข้อเสนอแนะการบริหารงานวิชาการภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค COVID-19 ในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก 2) ศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการภายใต้สถานการณ์ COVID-19 ในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก วิจัยดำเนินการวิจัยใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสาน 1. การวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูโรงเรียนขนาดเล็ก 152 คน จาก 71 โรงเรียน และ 2. การวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ 4 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง สถิติที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัญหาและข้อเสนอแนะการบริหารงานวิชาการภายใต้สถานการณ์ COVID-19 ในโรงเรียนขนาดเล็ก โดยภาพรวมทุกด้านมีปัญหาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยของปัญหาเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการวัดผลประเมินผล ด้านการพัฒนาสื่อและใช้สื่อเทคโนโลยีการศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานคุณภาพการศึกษา 2) แนวทางการบริหารงานวิชาการภายใต้สถานการณ์ COVID-19 ในโรงเรียนขนาดเล็ก ซึ่งได้มาโดยการนำปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดของแต่ละด้านมาเป็นประเด็นในการสัมภาษณ์รายบุคคล สรุปได้แนวทางการประกอบด้วย การปรับกระชับเนื้อหาการสอนและตัวชี้วัด และเน้นทักษะของนักเรียนให้ตรงกับสถานการณ์ ตามสภาพที่เป็นจริง การใช้การมีส่วนร่วมของชุมชนด้านอุปกรณ์และสถานที่ การจัดอบรมพัฒนาครูด้านอุปกรณ์เทคโนโลยี การวัดผลด้วยวิธีการที่หลากหลายและยืดหยุ่น การนิเทศครูอย่างสม่ำเสมอเน้นเพื่อการสร้างกำลังใจ และการติดตามการแก้ปัญหา หน่วยงานต้นสังกัดชี้แจงวิธีการจัดทำรายงานประกันคุณภาพที่เหมาะสมกับสถานการณ์ COVID-19

*Received March 29, 2022; Revised June 22, 2022; Accepted July 4, 2022

คำสำคัญ: การบริหารงานวิชาการ; ภายใต้สถานการณ์ COVID-19; โรงเรียนขนาดเล็ก

Abstract

The objectives of this research article were: 1) to investigate the level of problems and recommendations for academic administration during the COVID-19 pandemic situations in small-sized schools under Nakhon Nayok Primary Education Service Area Office; and 2) to explore guidelines for academic administration during the COVID-19 pandemic situations in small-sized schools under Nakhon Nayok Primary Education Service Area Office. The study used a mixed-methods approach, which included the following: 1) Quantitative method using 152 teachers from 71 small-sized schools; and 2) Qualitative method involving interviews with four experts. The tool used was semi-structured interview. The statistics used in the study were frequency, percentage, mean, standard deviation, as well as content analysis.

The research results are as follows: 1) Problems and recommendations for academic administration in small-sized schools during the COVID-19 pandemic situations are overall at a high level. When each aspect is examined, the following aspects are discovered with a mean level ranging from high to low: measurement and evaluation, media development and the use of educational technology media, educational supervision, learning process development, school curriculum development, and the development of an internal quality assurance system and educational quality standards; and 2) The guidelines for academic administration in small-sized schools during the COVID-19 pandemic situations are obtained by using each aspect of problems with the highest level of mean to construct the interview questions. The findings indicate that: adjusting the teaching content and indicators, emphasizing students' skills to fit with actual situations, increasing community participation in terms of equipment and venues, offering training to improve teachers on technology equipment, measurement and evaluation should be conducted using various and flexible methods, regular teacher supervision with a focus on increasing teachers' motivation, following up on problem-solving, and the original affiliated agencies should be contacted to clarify the quality insurance report that is suitable for COVID-19 situations.

Keywords: Academic Administration; Under COVID-19 Situations; Small-Sized Schools

บทนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างคน สังคม และชาติ เพื่อเตรียมพร้อมกับการเปลี่ยนแปลงในสังคมโลกศตวรรษที่ 21 ที่เจริญก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ที่กำหนดให้การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม ในการดำรงชีวิตและสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (Office of the Education Council, 2017) รวมถึงการบริหารงานวิชาการที่เป็นภารกิจหลักของโรงเรียนที่มุ่งพัฒนานักเรียนให้เป็นไป

ตามกรอบของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติอย่างเต็มศักยภาพ โดยการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสมให้เกิดประโยชน์สูงสุดและคุ้มค่าอย่างแท้จริง

อย่างไรก็ตาม ด้วยสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 ที่เกิดขึ้นทั่วโลกนับตั้งแต่ปลายเดือนธันวาคม 2562 ซึ่งทำให้มีผู้เสียชีวิตจำนวนมากและมีการประกาศปิดสถานศึกษา Pumsaran (2022) กล่าวว่าภายใต้สถานการณ์ COVID-19 รัฐบาลหลายประเทศใช้มาตรการเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของ COVID-19 ตามที่องค์การอนามัยโลกได้ประกาศเป็นภาวะฉุกเฉินทางด้านสาธารณสุข ประเทศไทยมีการรณรงค์มาตรการเว้นระยะห่างทางสังคม (Social Distancing) อย่างต่อเนื่อง ซึ่งส่งผลกระทบต่อสภาพสังคมและเศรษฐกิจ ตลอดจนระบบการจัดการเรียนการสอนของประเทศไทยในทุกระดับชั้น กระทรวงศึกษาธิการมีมติเห็นชอบให้เลื่อนวันเปิดเทอมเพื่อเตรียมพร้อมในการจัดการเรียนการสอนรูปแบบใหม่ที่สอดคล้องกับมาตรการป้องกันการระบาดอย่างเคร่งครัด ในระดับโรงเรียนก็ได้มีการเตรียมความพร้อมเพื่อรับมือผลกระทบจากรูปแบบการเรียนที่เปลี่ยนไป ซึ่งเป็นเรื่องที่ทำนายสำหรับโรงเรียนที่ได้ผลกระทบด้านการจัดการเรียนการสอนออนไลน์และส่งผลกระทบต่อนักเรียน ผู้ปกครอง ครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นด้านการขาดแคลนสื่อ อุปกรณ์ สัญญาณอินเทอร์เน็ต และผู้ปกครอง อีกทั้งทำให้นักเรียนขาดการปฏิสัมพันธ์ การฝึกทักษะในด้านการปฏิบัติจากแหล่งเรียนรู้ภายนอกและการเรียนจากการปฏิบัติจริง ส่งผลให้คุณภาพการจัดการเรียนรู้ลดลงทำให้เกิดภาวะการเรียนรู้ถดถอย (Learning Loss) ตลอดจนปัญหาทางเศรษฐกิจที่ตามมาทำให้เด็กหลายคนหลุดจากระบบการศึกษา ซึ่งทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาเพิ่มมากขึ้นจำเป็นต้องการวางแผนทางเปิดโรงเรียนเพื่อให้เด็กได้ไปโรงเรียนอีกครั้งและได้รับการดูแลตามมาตรการทางด้านสาธารณสุขและมาตรการทางสังคมอย่างเข้มงวด เพื่อให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างเต็มศักยภาพและปลอดภัยจากโรคระบาด (Pongthat, 2019)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก มีโรงเรียนขนาดเล็ก ซึ่งมีจำนวนนักเรียนไม่เกิน 120 คน จำนวน 78 แห่ง ใน 4 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองนครนายก อำเภอบ้านนา อำเภอปากพลี และอำเภอองครักษ์ (Nakhon Nayok Primary Education Service Area Office, 2022) ซึ่งแต่ละโรงเรียนมีบริบทในการบริหารแตกต่างกัน โดยขึ้นอยู่กับความสามารถในการบริหารและการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก พบว่า แต่เดิมก็มีปัญหาหลากหลายด้านอยู่แล้ว เช่น ครูไม่ครบชั้น นักเรียนแต่ละชั้นมีจำนวนน้อย ครูส่วนใหญ่ขาดทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูสอนไม่เต็มเวลา เต็มความสามารถ เพราะครูต้องปฏิบัติงานอื่นนอกเหนือจากการเรียนการสอนทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน อีกทั้งหลักสูตรและแผนการจัดการเรียนรู้ไม่สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน สื่อการเรียนการสอนและแหล่งเรียนรู้ที่มีอย่างจำกัด ซึ่งมีสาเหตุมาจากโรงเรียนได้รับงบประมาณน้อย ขาดการสนับสนุนจากชุมชนจึงส่งผลกระทบต่อให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำลงไปด้วย และยิ่งไปกว่านั้นปัจจัยที่ทำให้โรงเรียนขนาดเล็กล้มเหลวในการจัดการศึกษา คือ ผู้บริหารโรงเรียนมีภาระงานที่หนัก มีการบริหารงานหลายโรงเรียน หรือบางโรงเรียนขาดผู้บริหารโรงเรียนมีเพียงครูปฏิบัติหน้าที่แทนในตำแหน่งรักษาการผู้อำนวยการโรงเรียน จึงทำให้การตัดสินใจสั่งการบริหารงานในโรงเรียนทำได้ไม่เต็มที่ ดังนั้น เมื่อเกิดเหตุการณ์เกิดสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 ที่เกิดขึ้นก็ยิ่งทำให้สถานการณ์ยากลำบากกว่าเดิมหลายเท่า

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการภายใต้สถานการณ์ COVID-19 ในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ที่ส่งผลโดยตรงต่อการบริหารงานวิชาการในทุกด้าน ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การวัดผลประเมินผล การนิเทศการศึกษา และการพัฒนาระบบประกันคุณภาพ

ภายในและมาตรฐานคุณภาพการศึกษา เพื่อให้การบริหารงานวิชาการมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน ตามหลักสูตร มาตรฐาน สาระการเรียนรู้ ตัวชี้วัด คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องของแต่ละโรงเรียน เพื่อให้โรงเรียนสามารถตั้งรับ ปรับตัวกับสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น และเป็นข้อมูลสำหรับครู ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก และศึกษานิเทศก์สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประถมศึกษาตอนต้นสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็กให้มีคุณภาพและมีความปลอดภัยสำหรับครูและนักเรียนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับปัญหาและข้อเสนอแนะการบริหารงานวิชาการภายใต้สถานการณ์ COVID-19 ในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตอนต้น
2. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการภายใต้สถานการณ์ COVID-19 ในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตอนต้น

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method) โดยใช้วิธีวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ในการเก็บข้อมูลและวิเคราะห์เชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ในช่วงปีการศึกษา 2564 ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาด้านเนื้อหาเอกสารแนวคิดทฤษฎี แบ่งเป็น 2 ระยะ ระยะที่ 1 ศึกษาระดับปัญหาและข้อเสนอแนะ ด้วยวิธีวิจัยเชิงปริมาณ ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการ ด้วยวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิดทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาและแนวทางการบริหารงานวิชาการ เพื่อกำหนดกรอบแนวคิด วัตถุประสงค์ ประชากร และเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
2. ผู้วิจัยดำเนินการสังเคราะห์ข้อบ่งชี้การบริหารงานวิชาการของกระทรวงศึกษาธิการ (Ministry of Education, 2007) ผลจากการสังเคราะห์ พบว่า ประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการวัดผลประเมินผล ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานคุณภาพการศึกษา

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาในภาคสนาม มีการศึกษา 2 ระยะ ได้แก่

- ระยะที่ 1 การเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะ
- ระยะที่ 2 แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการ

ขั้นตอนที่ 3 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย ประกอบด้วย 2 กลุ่ม ได้แก่

1. ผู้ให้ข้อมูลด้วยแบบสอบถาม ประชากรประกอบด้วย ครูโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 253 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตอนต้น แล้วใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย ได้กลุ่มตัวอย่าง 152 คน จากโรงเรียนขนาดเล็ก 71 แห่ง
2. ผู้ให้ข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ เพื่อหาแนวทางในการบริหารงานวิชาการภายใต้สถานการณ์ COVID-19 จากผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา 4 คน ประกอบด้วย ศึกษานิเทศก์ 1 คน ผู้บริหารโรงเรียน 1 คน ครูหัวหน้าวิชาการ 1 คน และนักวิชาการมหาวิทยาลัย 1 คน

ขั้นตอนที่ 4 เครื่องมือและวิธีการที่ใช้การศึกษา ดังนี้

1. การสร้างแบบสอบถาม ประกอบด้วย 2 ตอน ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะการบริหารงานวิชาการภายใต้สถานการณ์ COVID-19 ในโรงเรียนขนาดเล็ก ตามองค์ประกอบที่ได้จากสังเคราะห์งานวิจัย มี 6 ด้าน แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนการประมาณค่า 5 ระดับ และมีคำถามปลายเปิดเพื่อการเสนอแนะ

2. การสร้างแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการภายใต้สถานการณ์ COVID-19 ในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครนายก โดยนำข้อมูลจากแบบสอบถามรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยปัญหาสูงสุดในแต่ละด้านมาเป็นประเด็นในการสัมภาษณ์ จำนวน 6 ด้าน

3. การหาประสิทธิภาพเครื่องมือทั้งแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ โดยผ่านการตรวจเครื่องมือจากผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ได้ค่าความตรงเชิงเนื้อหาอยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00 และทดลองใช้เครื่องมือ (Tryout) ในโรงเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ชุด ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.964

ขั้นตอนที่ 5 การรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. จัดทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลจากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ไปยังโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครนายก และส่งแบบสอบถามระบบอิเล็กทรอนิกส์ (Google Form) ระหว่างวันที่ 25 มกราคม 2565 ถึง วันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2565 และดำเนินการเก็บข้อมูลครู จำนวน 152 คน ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา คิดเป็นร้อยละ 100 โดยผู้วิจัยทำการตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนนั้นมีความสมบูรณ์ทุกฉบับ และนำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติ

2. จัดทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์จากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ไปยังผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 4 คน สัมภาษณ์เป็นรายบุคคล คิดเป็นร้อยละ 100 และนำข้อมูลมาวิเคราะห์เนื้อหา

ขั้นตอนที่ 6 การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับการตอบกลับมาและบันทึกข้อมูลลงคอมพิวเตอร์เพื่อวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ

2. ทำการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ขั้นตอนที่ 7 สรุปผล และนำเสนอผลการศึกษาวิจัย ตามวัตถุประสงค์การวิจัย

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 การศึกษาระดับปัญหาและข้อเสนอแนะการบริหารงานวิชาการภายใต้สถานการณ์ COVID-19 ในโรงเรียนขนาดเล็ก โดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน มีผลการวิเคราะห์ทางสถิติ ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ระดับปัญหาการบริหารงานวิชาการภายใต้สถานการณ์ COVID-19 ในโรงเรียนขนาดเล็ก โดยภาพรวมทุกด้าน

(n = 152)

รายการ	ระดับปัญหาการบริหารงานวิชาการ			
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ปัญหา	อันดับ
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	4.15	0.83	มาก	5
2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	4.17	0.77	มาก	4
3. ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	4.18	0.76	มาก	2
4. ด้านการวัดผลประเมินผล	4.20	0.78	มาก	1
5. ด้านนิเทศการศึกษา	4.18	0.79	มาก	3
6. ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐาน คุณภาพการศึกษา	4.13	0.78	มาก	6
รวมเฉลี่ย	4.17	0.78	มาก	-

จากตารางที่ 1 ระดับปัญหาการบริหารงานวิชาการในภาพรวม ทุกด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.17, S.D. = 0.78) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับสูงสุด คือ ด้านการวัดผลประเมินผล มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.20, S.D. = 0.78) รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.18, S.D. = 0.76) กับด้านนิเทศการศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.18, S.D. = 0.79) และ อันดับต่ำสุด คือ ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานคุณภาพการศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.13, S.D. = 0.78)

ข้อมูลจากคำถามปลายเปิดผู้ให้ข้อมูลให้ข้อเสนอแนะดังนี้ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ควรปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันตามสภาพปัญหาของโรงเรียนที่แท้จริง โดยเน้นการบูรณาการเพื่อกระชับเนื้อหา และควรจัดให้ครูเข้ารับการอบรม 2) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ควรจัดรูปแบบกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายและอุปกรณ์ให้เหมาะสมกับบริบทและสถานการณ์ COVID-19 ควรจัดอบรมส่งเสริมให้ครูมีการพัฒนางานสอน และควรเพิ่มจำนวนครูผู้สอนเพื่อประโยชน์ในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ 3) ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ควรปรับเปลี่ยนและพัฒนาสื่อการเรียนรู้ในรูปแบบกิจกรรมที่หลากหลายตามสถานการณ์ให้สอดคล้องกับการเรียนการสอนและเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนอย่างคุ้มค่ากับทรัพยากรที่มีจำกัด ควรจัดอบรมและส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาทักษะการใช้สื่อและเทคโนโลยีให้ทันสมัยมากขึ้น และควรขอการสนับสนุนจากภาครัฐให้มากกว่านี้ 4) ด้านการวัดผลประเมินผล ควรวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง มีความยืดหยุ่นและหลากหลาย และควรวัดผลประเมินผลตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรที่กำหนด 5) ด้านการนิเทศการศึกษา ควรมีการนิเทศติดตามการจัดการเรียนการสอนและใช้สื่อโซเชียลในชั้นเรียนตามกระบวนการเป็นระยะทุกสัปดาห์ และควรมีการนิเทศติดตามจากผู้บริหารในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ตามมาตรการที่โรงเรียนกำหนด 6) ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานคุณภาพการศึกษา ควรประชุมและชี้แจงให้ครูเข้าใจกระบวนการระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานคุณภาพการศึกษา และควรพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานคุณภาพการศึกษาตามสภาพจริงของบริบทโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง

วัตถุประสงค์ที่ 2 แนวทางการบริหารงานวิชาการภายใต้สถานการณ์ COVID-19 ในโรงเรียนขนาดเล็ก สรุปได้แนวทางประกอบด้วย ด้านหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับสถานการณ์ COVID 19 ด้านกระบวนการเรียนรู้ต้องได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ด้านการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา สนับสนุนให้ครูได้พัฒนาศักยภาพเพื่อมาปรับใช้กับการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้านการวัดและประเมินผลให้มีความหลากหลายสอดคล้องกับบริบทของผู้เรียน ด้านการนิเทศการศึกษาเพื่อให้ครูเกิดการพัฒนาและสร้างขวัญกำลังใจ ด้านระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานคุณภาพการผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูได้รับการอบรมเพื่อเพิ่มศักยภาพในการจัดทำแผนปฏิบัติการของโรงเรียนและสร้างเครือข่ายประกันคุณภาพของโรงเรียน

องค์ความรู้ใหม่

จากการศึกษา “แนวทางการบริหารงานวิชาการภายใต้สถานการณ์ COVID-19 ในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก” พบปัญหาการบริหารงานวิชาการภายในโรงเรียนขนาดเล็กที่สามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการบริหารงานวิชาการให้ประสบผลสำเร็จและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด โดยปัญหาการบริหารงานวิชาการทั้ง 6 ด้าน ประกอบด้วย 1) ปัญหาด้านการพัฒนาหลักสูตร คือ หลักสูตรสถานศึกษามุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ และทักษะ ตามเนื้อหาที่พัฒนาขึ้น โดยอ้างอิงจากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันที่ผู้เรียนต้องเผชิญกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID 19 ซึ่งมีความสำคัญกับการดำรงชีวิตมากกว่า ทำให้การจัดกิจกรรมเพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะตามหลักสูตรสถานศึกษาเป็นไปได้ยาก จากการศึกษพบแนวทางในการแก้ปัญหา คือ โรงเรียนควรปรับกระชับเนื้อหา ตัวชี้วัดที่ต้องรู้-ควรรู้ ลดจำนวนชั่วโมงและเน้นทักษะของนักเรียนให้ตรงกับสถานการณ์ COVID-19 ตามสภาพที่เป็นจริง 2) ปัญหาด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ประเด็นการให้ครูพัฒนาสื่อการเรียนรู้ออนไลน์ทำได้ยาก เนื่องจากครูไม่มีความเชี่ยวชาญและนักเรียนขาดแคลนอุปกรณ์ในการเรียนออนไลน์ พบแนวทางในการแก้ปัญหา คือ ขอความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของชุมชนที่มีอุปกรณ์และสถานที่เรียน เช่น บริจาคอุปกรณ์หรือทุนทรัพย์เพื่อจัดหาอุปกรณ์สำหรับมอบให้นักเรียนที่ขาดแคลน จัดหาสถานที่เรียนให้เป็นไปตามมาตรการในช่วงการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19 เป็นต้น 3) ปัญหาด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ประเด็นครูขาดความรู้ ความเข้าใจในการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีออนไลน์เพราะเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นใหม่ครูยังไม่ได้เตรียมตัวพร้อมสำหรับปัญหานี้ พบแนวทางในการแก้ปัญหา คือ ควรจัดอบรมพัฒนาการสร้างและการใช้สื่อหรือจัดเตรียมอุปกรณ์เทคโนโลยี 4) ปัญหาประเด็นการให้ครูออกแบบวิธีการวัดผลเป็นปัญหามากเพราะสภาพบริบทการเรียนรู้ของนักเรียนไม่เหมือนกันจึงทำให้ผลการเรียนรู้และคุณภาพไม่เท่ากันด้วย พบแนวทางในการแก้ปัญหา คือ การปรับตัวชี้วัดที่จำเป็นที่สุดแล้วจึงสังเกตหรือการวัดกับตัวนักเรียนเมื่อมารับส่งใบงานที่โรงเรียนและควรมีการอบรมครูเกี่ยวกับวิธีวัดผลที่หลากหลาย 5) ปัญหาด้านการนิเทศการศึกษา ประเด็นในสถานการณ์ COVID-19 ไม่สามารถนิเทศการสอนในชั้นเรียนได้ และการนิเทศทางไกลทำให้ไม่สะดวกต่อการแนะนำเทคนิคการสอน พบแนวทางในการแก้ปัญหา คือ ควรใช้การนิเทศเพื่อเน้นการสร้างขวัญกำลังใจกับครูผ่านทางสื่อโซเชียลเพื่อสอบถามปัญหาที่เกิดขึ้นและให้คำแนะนำอย่างเป็นกันเอง นอกจากนี้ทางโรงเรียนควรจัดให้มีการนิเทศให้ความรู้แก่ครูโดยการขอความร่วมมือจากภาคส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง 6) ปัญหาด้านการพัฒนาประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานคุณภาพการศึกษา ประเด็นการจัดส่งรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี (SAR) ไม่ตรงกับสภาพจริง พบแนวทางในการแก้ปัญหา คือ ให้หน่วยงานต้นสังกัดอำนวยความสะดวกโดยชี้แจงวิธีการจัดทำรายงานให้เหมาะสมกับบริบท แสดงดังภาพที่ 1

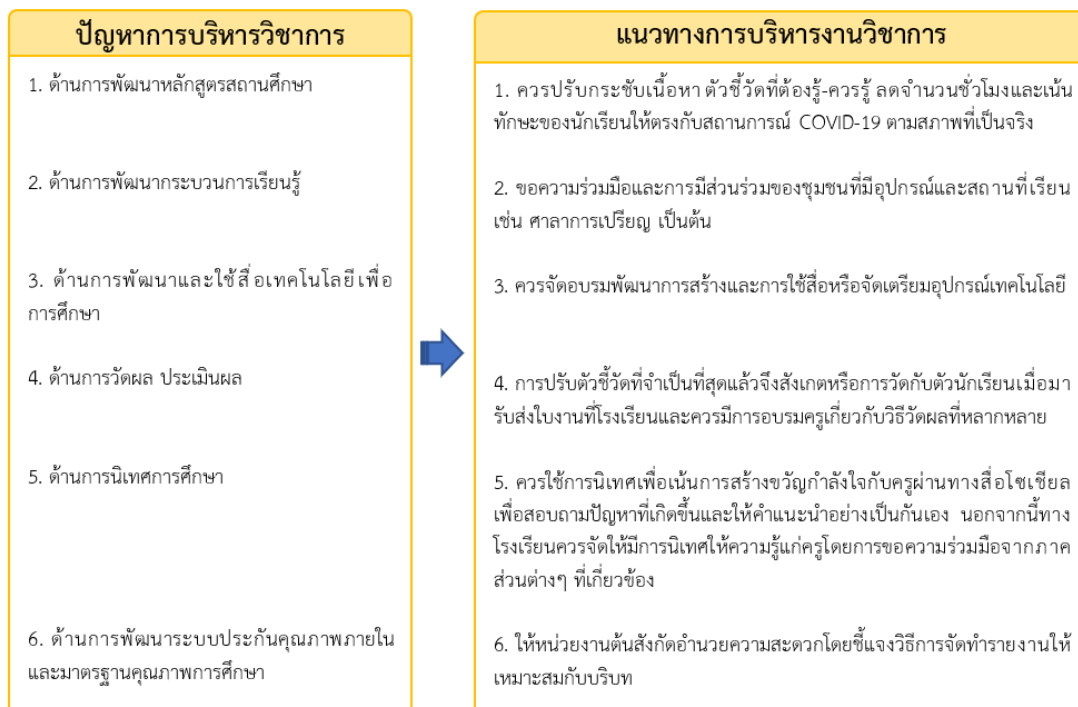

Figure 1: The New Body Knowledge of Guidelines for the Academic Administration During the COVID-19 Pandemic of Small Schools under the Nakhon Nayok Primary Education Service Area Office

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยที่ได้จากแบบสอบถามและคำถามปลายเปิด วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ระดับปัญหาและข้อเสนอแนะการบริหารงานวิชาการภายใต้สถานการณ์ COVID-19 ในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พบว่า มีปัญหาในทุกด้านและในระดับมาก ทั้งในภาพรวมและรายข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานใกล้เคียงกัน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยปัญหามันดับสูงสุด คือ ด้านการวัดผล ประเมินผล รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานคุณภาพการศึกษา ตามลำดับ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะบริบทของโรงเรียนที่ทำการศึกษาคือโรงเรียนขนาดเล็ก ซึ่งมีความขาดแคลนทั้งด้านจำนวนครูประจำการ งบประมาณ อุปกรณ์ สื่อการสอน และความช่วยเหลือจากชุมชนเนื่องจากโรงเรียนขนาดเล็กในจังหวัดนครนายกตั้งอยู่ในเขตเกษตรกรรม ซึ่งชุมชนมีระดับเศรษฐกิจในระดับปานกลางถึงต่ำ ดังนั้น เมื่อเกิดสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 จึงทำให้สภาพการจัดการเรียนการสอนยังมีปัญหาเพิ่มขึ้น สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ปัญหาสูงสุดคือ โรงเรียนส่งเสริมให้ครูผู้สอนเน้นทักษะความสามารถของผู้เรียนให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา ภายใต้สถานการณ์ COVID-19 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะหลักสูตรสถานศึกษาไม่สอดคล้องกับสถานการณ์จริงของนักเรียน ในสภาพที่โรงเรียนและชุมชนกำลังระมัดระวังการแพร่ระบาดของ COVID-19 เป็นเวลามากกว่าหนึ่งปีการศึกษา ทักษะตามหลักสูตรสถานศึกษา อาจจะไม่มีความสำคัญไม่มากเท่ากับความเร่งด่วนของการสอนเกี่ยวกับการป้องกันตนเองให้ปลอดภัยจากโรค COVID-19 ซึ่งเป็นสถานการณ์จริงของนักเรียนที่นักเรียนควรได้รับความรู้อย่างเร่งด่วนมากกว่า ดังนั้น แนวทางคือ โรงเรียนควรปรับกระชับเนื้อหาตามหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อสอดคล้องกับความรู้ตามสถานการณ์

จริง ปรับลดจำนวนตัวชี้วัดที่ต้องรู้-ควรรู้ ลดจำนวนชั่วโมงเรียนเพื่อป้องกันนักเรียนเกิดภาวะความเครียดและเน้นสอนทักษะของนักเรียนตามสภาพที่เป็นจริงซึ่งมีความจำเป็นมากกว่า นอกจากนี้การมุ่งเน้นทักษะความสามารถของนักเรียนยังขาดความชัดเจน เพราะสถานการณ์ในการสอนแตกต่างจากที่ครูเคยปฏิบัติ ในสถานการณ์นี้ครูไม่สามารถดึงความสนใจและสมาธิในการเรียนของนักเรียนด้วยการสอนออนไลน์ได้มากนัก นอกจากนี้ครูยังขาดความรู้ในการสร้างสื่อที่สามารถสื่อกิจกรรมของทักษะต่างๆ ให้นักเรียนฝึกปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากการขาดแคลนอุปกรณ์ในการเรียนแบบออนไลน์ทั้งในด้านของครูผู้สอนและด้านของนักเรียน เช่น โทรศัพท์มือถือซึ่งมีไม่เพียงพอในแต่ละครอบครัว โทรศัพท์ที่บ้านนักเรียนไม่มีกล่องรับสัญญาณ DLTV โทรศัพท์บางบ้านเป็นแบบเก่าที่ไม่สามารถรับสัญญาณอินเทอร์เน็ตได้ และแม้ว่านักเรียนบางคนจะมีอุปกรณ์พร้อม แต่ก็ยังประสบปัญหาเกี่ยวกับการดูแลโดยผู้ปกครอง ซึ่งมีทั้งการไม่ดูแลจัดการนักเรียนให้มีความพร้อมในการเรียนแต่ละวันแล้ว ยังมีผู้ปกครองที่ช่วยนักเรียนมากเกินไปจนนักเรียนไม่ได้รับการเรียนรู้ด้วยตนเอง การติดตามประเมินผลของหน่วยงานต้นสังกัดก็ไม่สามารถให้คำแนะนำที่โรงเรียนจะสามารถนำมาแก้ปัญหาได้ สอดคล้องกับ Phusima (2019) พบว่า หลักสูตรการศึกษาพื้นฐานของไทยในปัจจุบัน เน้นเนื้อหาหนัก ครูจำเป็นต้องใช้เวลาเยอะเพื่อสอนได้ครบถ้วน และไม่เอื้อให้นักเรียนมีส่วนร่วม (Active Learning) เท่าที่ควร หากยังใช้หลักสูตรเดิมในการเรียนการสอนภายใต้สถานการณ์ COVID-19 ครูต้องใช้เวลาสอนมากขึ้นเพื่อสอนให้ครบถ้วน การปรับหลักสูตรให้กระชับควบคู่ไปกับจัดลำดับความสำคัญรวมทั้งผ่อนคลายตัวชี้วัด โครงสร้างเวลาเรียนจะช่วยลดความกดดัน โดยยังคงคุณภาพขั้นต่ำไว้ได้ หลักสูตรแกนกลางของไทยกำหนดตัวชี้วัด “ต้องรู้” และ “ควรรู้” ในแต่ละสาระวิชาแล้ว แต่ต้องเพิ่มความชัดเจนโดยระบุเนื้อหาจำเป็นของแต่ละช่วงวัย

ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ปัญหาสูงสุดคือ โรงเรียนจัดการเรียนการสอนในรูปแบบผสมผสาน 5 On ภายใต้สถานการณ์ COVID-19 ที่เป็นเช่นนี้เพราะโรงเรียนขนาดเล็กของจังหวัดนครนายก ในช่วงสถานการณ์ COVID-19 มีนักเรียนที่ไม่พร้อมในเรื่องอุปกรณ์การเรียนจำนวนมาก และการดูแลของผู้ปกครองยังไม่เหมาะสม ทำให้นักเรียนมีวิธีการเรียนที่แตกต่างกันตามความพร้อมของแต่ละคน เช่น บางคนเรียน On-site บางคน Online ในคาบเดียวกันทำให้ครูต้องดูแลทั้งนักเรียนที่ห้องเรียนและที่บ้าน ทำให้ทางโรงเรียนส่วนใหญ่ใช้วิธีให้ผู้ปกครองมารับส่งใบงาน และอธิบายวิธีการให้ผู้ปกครองนำไปช่วยสอนนักเรียน สอดคล้องกับ Pumsaran (2022) พบว่า การเรียนการสอนรูปแบบใหม่ท่ามกลางความเหลื่อมล้ำการเรียนในช่วงปิดโรงเรียนมีหลายรูปแบบ ส่วนใหญ่คนมักจะพูดถึงการเรียนออนไลน์ พบว่าเด็กในหลายพื้นที่ขาดความพร้อมในการเรียนออนไลน์ ขาดคอมพิวเตอร์ ขาดอินเทอร์เน็ต ยังสอดคล้องกับ Office of the Basic Education Commission (2022) ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 สำหรับโรงเรียนมีข้อจำกัดด้านความปลอดภัยที่เหมาะสม โดย “โรงเรียนที่อยู่ในพื้นที่สีแดงเข้ม” จะสามารถดำเนินการได้เพียง 4 รูปแบบเท่านั้น ยกเว้น On-site ตามมติของศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (ศบค.) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ Education Team (2022) พบว่า โรงเรียนจัดการเรียนการสอนแบบ On-hand คือจัดใบงานให้กับนักเรียน เป็นลักษณะแบบเรียนสำเร็จรูป ให้นักเรียนรับไปเป็นชุดไปเรียนด้วยตัวเองที่บ้าน โดยมีครูออกเยี่ยมเป็นครั้งคราว หรือให้ผู้ปกครองทำหน้าที่เป็นครูคอยช่วยเหลือเพื่อให้นักเรียนสามารถเรียนได้อย่างต่อเนื่อง

ประเด็นรูปแบบการสอนแบบผสมผสาน 5 On นี้มีความเกี่ยวข้องกับการบริหารวิชาการด้านต่อไปนี้เป็น คือ ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ปัญหาสูงสุดคือ โรงเรียนมีการพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ด้านเทคโนโลยีในรูปแบบออนไลน์ ภายใต้สถานการณ์ COVID-19 ทั้งนี้ การให้ครูพัฒนาสื่อการเรียนรู้ออนไลน์ทำได้ยากเพราะเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นใหม่ครูยังไม่มีผู้เชี่ยวชาญและความพร้อม

รับมือกับปัญหา และนักเรียนขาดแคลนอุปกรณ์ในการเรียนออนไลน์ดังได้กล่าวมาแล้ว นอกจากนี้ครูยังมีหน้าที่จัดการให้นักเรียนและตนเองปลอดภัยจากการติดเชื้อ ที่ต้องดำเนินการต่างๆ ตามที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด ครูจึงไม่มีเวลาในการพัฒนาตนเอง ประกอบกับนักเรียนก็ไม่มีอุปกรณ์ในการเรียนดังได้กล่าวมาแล้ว สอดคล้องกับ Nicha (2020) พบว่า ระบบการศึกษาในภาพรวมจะกลับไปสู่การจัดการเรียนในโรงเรียนเป็นหลัก ส่วนการเรียนทางไกลด้วยเทคโนโลยีจะเป็นเพียงทางเลือกที่ถูกนำมาใช้ในบางสถานการณ์กับนักเรียนแค่บางกลุ่ม และในบางพื้นที่ แต่จะยังไม่ใช้ความปกติใหม่ของการศึกษาไทยในอนาคต ในช่วงเวลาเดียวกันนี้ บุคลากรทางการศึกษาจำนวนมากได้ปรับตัวเพื่อใช้เทคโนโลยีในการทำงานทางไกล เช่น การประชุมออนไลน์ การจัดการเอกสารออนไลน์ผ่านคลาวด์ เป็นต้น การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมดังกล่าว แม้ว่าจะไม่ได้เปลี่ยนกระบวนการเรียนรู้ในห้องเรียนโดยตรง แต่น่าจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานให้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้

ด้านการวัดผลประเมินผล ปัญหาสูงสุดคือ โรงเรียนส่งเสริมให้ครูผู้สอนออกแบบเครื่องมือที่ใช้ในการวัดผล ประเมินผลให้สอดคล้องกับบริบทการเรียนรู้ของนักเรียน ภายใต้สถานการณ์ COVID-19 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะทั้งครูและนักเรียนขาดปัจจัยในหลายด้าน เช่น นักเรียนเรียนที่บ้านทำให้ไม่มีสมาธิในการเรียน ผู้ปกครองไม่มีเงินเติมอินเทอร์เน็ตไม่สามารถจัดให้นักเรียนเข้าเรียนตามเวลาได้ อีกทั้ง ครูยังขาดอุปกรณ์เทคโนโลยีที่ใช้ในการเรียนการสอนแบบออนไลน์ที่หลากหลาย เช่น สื่อวิดีโอ ภาพการ์ตูน ภาพเคลื่อนไหวที่สามารถดึงดูดความสนใจของนักเรียน ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญมากสำหรับครู ทั้งหมดนี้คือสาเหตุที่ทำให้ประสิทธิภาพการเรียนการสอนลดลง ดังนั้นการประเมินนักเรียนด้วยวิธีปกติอาจจะไม่ยุติธรรมสำหรับเด็ก เพราะสภาพบริบทการเรียนรู้ของนักเรียนไม่เหมือนกันจึงทำให้ผลการเรียนรู้และคุณภาพไม่เท่ากัน จึงทำให้การวัดผลประเมินผลส่วนใหญ่ไม่เป็นไปตามจุดประสงค์การเรียนรู้ ตามตัวชี้วัดที่กำหนด ดังนั้นครูควรมีความยืดหยุ่นในรูปแบบวิธีการวัดผลประเมินผลตามสภาพจริงที่หลากหลายตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรที่กำหนด ดังนั้นครูควรปรับตัวชี้วัดที่จำเป็นที่สุดเพื่อสังเกตหรือการวัดผลประเมินผลกับตัวนักเรียน เมื่อมารับส่งใบงานที่โรงเรียนด้วยวิธีที่หลากหลาย สอดคล้องกับ Marut et al. (2021) พบว่า การประเมินผลการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริง นำไปสู่การพัฒนานักเรียนโดยการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นหนึ่งในวิธีการพัฒนานักเรียนให้มีความรู้ความเข้าใจความสามารถทักษะสมรรถนะและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ผ่านการประเมินตามสภาพจริง ใช้วิธีประเมินที่หลากหลายอย่างต่อเนื่องและให้ข้อมูลย้อนกลับที่เป็นประโยชน์ต่อนักเรียน การประเมินอย่างสร้างสรรค์ให้คุณค่ากับการเรียนรู้ในผลการประเมินมากกว่าการตัดสินผลการเรียนนักเรียนใช้ผลการประเมินมาวางแผนและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ส่วนผู้สอนนำผลการประเมินมาปรับปรุงคุณภาพการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง โดยพัฒนาผู้สอนให้สามารถประเมินใน 3 มิติ ดังนี้ 1) การประเมินกระบวนการเรียนรู้ (Process assessment) 2) การประเมินความก้าวหน้าทางการเรียนรู้ (Progress assessment) 3) การประเมินผลผลิตทางการเรียนรู้ (Product assessment)

ด้านการนิเทศการศึกษา ปัญหาสูงสุดคือ ผู้บริหารมีภาระการนิเทศการจัดการชั้นเรียนของครูผู้สอนแต่ละคนอย่างเป็นกัลยาณมิตร ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะภายใต้สถานการณ์ COVID-19 ซึ่งไม่สามารถนิเทศการสอนในชั้นเรียนได้ตามปกติ ผู้บริหารจึงใช้การนิเทศทางไกลทำให้ไม่สะดวกต่อการแนะนำเทคนิคการสอน เนื่องจากครูผู้รับการนิเทศขาดประสบการณ์การใช้สื่อเทคโนโลยีช่วยสอน นอกจากนี้ในการนิเทศชั้นเรียน ระบบสัญญาณอินเทอร์เน็ตระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศขาดความเสถียร ขาดการติดตามและปรับแผนการนิเทศที่ชัดเจนเหมาะสมกับสถานการณ์ ดังนั้นผู้บริหารควรใช้การนิเทศเพื่อนำมาสร้างขวัญกำลังใจกับครูผ่านทางสื่อโซเชียล เพื่อสอบถามปัญหาที่เกิดขึ้นและให้คำแนะนำอย่างเป็นกันเอง นอกจากนี้ทางโรงเรียนควรจัดให้มีการนิเทศให้ความรู้แก่ครูโดยการขอความร่วมมือจากภาคส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในการแลกเปลี่ยน

เรียนรู้เป็นไปตามมาตรการและกระบวนการที่โรงเรียนกำหนด สอดคล้องกับ Sutidan (2021) พบว่า การนิเทศการศึกษาแบบดั้งเดิมถูกเร่งให้มีการปฏิรูปโดยสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 ทำให้ กระบวนการนิเทศการศึกษาที่ผสมผสานกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม และแนวคิด การเรียนรู้แบบผสมผสานเกิดขึ้น กระบวนการนิเทศดังกล่าวมีชื่อว่า SM³ โดยที่ SM¹ คือการนิเทศ ผ่านสื่อ สังคมออนไลน์ SM² คือการนิเทศแบบพบกลุ่ม และ SM³ คือการนิเทศโดยการเปิดบ้านนวัตกรรม ซึ่งกิจกรรม การนิเทศถูกปรับเปลี่ยนตามสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 ตามมาตรการการผ่อนปรน จากภาครัฐ ผลการนิเทศการพัฒนาวัตกรรมการเรียนรู้จากการวิจัยในชั้นเรียนของครูประถมศึกษา ผู้รับ การนิเทศได้รับการนิเทศผ่านสื่อสังคมออนไลน์ และการนิเทศพบกลุ่ม ทำให้ครูมีแนวทางในการพัฒนา วัตกรรมการเรียนรู้ ครูส่วนใหญ่มีความเห็นว่าการใช้กระบวนการนิเทศศึกษาดังกล่าวทำให้เกิดความรู้ ความเข้าใจในการพัฒนาวัตกรรมการเรียนรู้ และการเขียนรายงานการพัฒนานวัตกรรม

ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานคุณภาพการศึกษา ปัญหาสูงสุด คือ โรงเรียนจัดส่งรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี (SAR) ในรูปแบบออนไลน์ต่อหน่วยงานต้นสังกัดภายใต้ สถานการณ์ COVID-19 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนเป็นกังวลถึงวิธีการเขียนรายงานคุณภาพการศึกษา ประจำปี (SAR) ที่อาจจะไม่ตรงกับสภาพจริง เพราะผู้บริหารอาจไม่มีการปรับแผนหรือแนวทางที่ชัดเจน ต่อเนื่องตามบริบทที่เป็นจริง หรือขาดความเข้าใจในการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี (SAR) นอกจากนี้มีปัญหาด้านเทคโนโลยีในวิธีการส่งรายงานในรูปแบบออนไลน์ ดังนั้นหน่วยงานต้นสังกัดอำนวยความสะดวกโดยชี้แจงวิธีการจัดทำรายงานให้เหมาะสมกับบริบทโรงเรียนในสภาพจริงอย่างต่อเนื่อง สอดคล้อง กับ Thongchan (2012) พบว่า ปัจจุบันเป็นยุคที่สังคมโลก มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว มนุษย์ต้องเรียนรู้ และปรับตัวเพื่อเตรียมพร้อมที่จะเผชิญกับสิ่งใหม่ที่จะเกิดขึ้น ปัจจัยสำคัญในการเตรียมความพร้อมนี้คือ การเป็นมนุษย์ที่มีคุณภาพ การที่จะเป็นมนุษย์ที่มีคุณภาพได้จำเป็นต้องได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ จึงได้ กล่าวถึงความจำเป็นของการประกันคุณภาพการศึกษาไว้ 4 ด้าน 1. ด้านบุคคล 2. ด้านสังคม 3. ด้านการ แข่งขันกับต่างประเทศ 4. ด้านกฎหมายการศึกษาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550

ผลจากวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 แนวทางการบริหารงานวิชาการภายใต้สถานการณ์ COVID-19 ในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครนายก พบว่า จากการวิเคราะห์ ปัญหาในการบริหารงานวิชาการและการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ทำให้ทราบแนวทางในการบริหารงานวิชาการ ภายใต้สถานการณ์ COVID-19 ประกอบด้วยการบริหารงานทั้ง 6 ด้าน ดังนี้

ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนควรปรับกระชับเนื้อหา ตัวชี้วัดที่ต้องรู้-ควรรู้ ลดจำนวน ชั่วโมงและเน้นทักษะของนักเรียนให้ตรงกับสถานการณ์ COVID-19 ตามสภาพที่เป็นจริง โดยการส่งเสริมและ สนับสนุนให้ครูได้เข้ารับการอบรมพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา และร่วมกันวางแผนแก้ไขปัญหาและ ดำเนินการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อให้ทุกคนที่เกี่ยวข้องมีความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรและ สามารถนำไปใช้ในการวางแผน ออกแบบเพื่อแก้ไขปัญหาในสถานการณ์ COVID-19 ที่เกิดขึ้นในการจัดการ เรียนการสอนได้อย่างถูกต้องรวดเร็ว เพื่อเกิดประโยชน์ต่อนักเรียน โรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนตาม มาตรการป้องกันโรค COVID-19 สอดคล้องกับ Pongthat (2019) พบว่า รัฐบาลไทยควรมีมาตรการเปิด-ปิด โรงเรียนให้สอดคล้องกับความรุนแรงของการระบาดของโรค COVID-19 มีความยืดหยุ่นในแต่ละพื้นที่ และใช้ มาตรการด้านอื่นควบคู่ในกรณีเปิดโรงเรียน นอกจากนี้ ควรเร่งสำรวจความพร้อมในการเข้าถึงการเรียน ทางไกลของเด็ก เพื่อเตรียมอุปกรณ์หรือสื่อการเรียนให้เหมาะสมกับบริบทของครอบครัวเด็กที่แตกต่างกัน โดยดำเนินการ 6 ประการ ประการที่ 1 กำหนดมาตรการเปิด-ปิดโรงเรียนให้สอดคล้อง และยืดหยุ่นตามความ รุนแรงของการแพร่ระบาดของโรค COVID-19 ประการที่ 2 ปรับปรุงห้องเรียนให้เป็น “ห้องเรียนปลอดภัย

ทางไกล COVID-19” โดยกำหนดแนวทางให้โรงเรียนทุกแห่งสำรวจความพร้อมของห้องเรียน ประการที่ 3 สำรวจความพร้อมการเรียนทางไกลของเด็ก เพื่อประเมินความเสี่ยง ประการที่ 4 จัดเตรียมอุปกรณ์ให้แก่ นักเรียนที่มีความเสี่ยงที่จะเสียโอกาสจากการเรียนทางไกล ประการที่ 5 ใช้มาตรการทางสาธารณสุข และ มาตรการทางสังคมเพื่อป้องกันการแพร่ระบาด ในโรงเรียนที่เปิดการเรียนการสอน ประการที่ 6 สื่อสารให้ ผู้ปกครองทราบความจำเป็นของมาตรการเปิด-ปิดโรงเรียน รวมทั้งให้คู่มือสนับสนุนเด็กสำหรับการเรียน ทางไกล

ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ โรงเรียนขอความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของชุมชนที่มีอุปกรณ์ และสถานที่เรียน เช่น ขอความอนุเคราะห์ใช้สถานที่ส่วนกลางของชุมชนและโทรทัศน์ขนาดใหญ่ จากผู้ใหญ่บ้านเพื่อจัดเป็นพื้นที่ให้นักเรียนได้มานั่งเรียนผ่าน DLTV ร่วมกันแบบและสามารถเว้นระยะห่างตาม มาตรการป้องกันการแพร่ระบาดได้ เป็นต้น ในการสนับสนุนงบประมาณและการจัดหาอุปกรณ์เทคโนโลยีที่ใช้ ในการจัดการเรียนการสอนอย่างทั่วถึง เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับการประเมินผลและมีการปรับปรุง แก้ไขปัญหาอย่างต่อเนื่องตามหลักสูตรสถานศึกษาให้เหมาะสมกับแผนการเรียนรู้ โดยการปรับรูปแบบและ วิธีการใช้สื่อเทคโนโลยีภายใต้สถานการณ์ COVID-19 ให้ครูพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย ทำให้นักเรียนเกิดความสนใจและสามารถเรียนรู้ไปพร้อมๆ กับครูได้อย่างเต็มศักยภาพ แม้จะมีงบประมาณไม่ เพียงพอต่อการจัดหาอุปกรณ์ แต่ครูก็สามารถเปลี่ยนวิกฤตให้เป็นโอกาสได้ สอดคล้องกับ Ketjanok et al. (2021) พบว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่ไม่ได้รับงบประมาณเพิ่มเติมในสถานการณ์ COVID-19 ทำให้เป็นปัญหา ในการปฏิบัติงาน ส่งผลทางลบต่อคุณภาพการศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานอื่นๆ ขอข้อมูล จำนวนมากจากสถานศึกษา โดยมีลักษณะต่างคนต่างสำรวจ ทำให้เป็นภาระและกระทบต่อการจัดการเรียน การสอน โดยส่วนใหญ่สำรวจข้อมูลแล้วแต่ไม่มีผลในทางปฏิบัติ สถานศึกษาไม่ได้รับวัสดุอุปกรณ์ที่เคยได้รับ แจ้งว่าจะจัดสรรให้ ซึ่งสอดคล้องผลการวิจัยด้านความต้องการพบว่า ควรมีการสนับสนุนงบประมาณ สื่อเทคโนโลยีการจัดการเรียนรู้ตามความต้องการจำเป็นของโรงเรียน มีการพัฒนาหลักสูตรรองรับสถานการณ์ วิกฤติให้มีความยืดหยุ่นสามารถจัดการเรียนรู้ได้มีการสนับสนุน อำนวยความสะดวก นิเทศ แนะนำ และ ช่วยเหลือสถานศึกษาและครูควรมีการถอดบทเรียน จากสถานการณ์ COVID-19 เพื่อพัฒนาเป็น COVID Model สำหรับการจัดการเรียนรู้ในสถานการณ์วิกฤติอื่นๆ

ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โรงเรียนควรจัดอบรมพัฒนาการสร้างและใช้สื่อ หรือจัดเตรียมอุปกรณ์เทคโนโลยี มีการส่งเสริมและพัฒนาให้ครูเข้ารับการอบรมให้มีความรู้ในการใช้สื่อ เทคโนโลยีและนำมาช่วยในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ครูสามารถผลิตสื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนและ สร้างสื่อเป็นของตนเอง โดยการศึกษาค้นคว้าบนอินเทอร์เน็ตตามแผนหรือกิจกรรมการเรียนรู้ที่ต้องการ ได้อย่างเหมาะสมเพราะสถานการณ์ COVID-19 ทำให้ทุกคนต้องปรับตัวและเรียนรู้ได้อย่างไม่หยุดนิ่ง สอดคล้องกับ Saowarat (2020) พบว่า รูปแบบการเรียนรู้ในปัจจุบันผู้เรียนสามารถเลือกเรียนสิ่งที่ต้องการ เรียนรู้ได้โดยง่ายผ่านอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ เช่น คอมพิวเตอร์ สมาร์ทโฟน และแท็บเล็ต สามารถเลือกได้ ทั้งเวลาและสถานที่เรียน เป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่แพร่หลายมากยิ่งขึ้น

ด้านการวัดผลประเมินผล โรงเรียนควรปรับตัวชีวิตที่จำเป็นที่สุดแล้วจึงสังเกตหรือการวัด กับตัวนักเรียนเมื่อมารับส่งใบงานที่โรงเรียนและควรมีการอบรมครูเกี่ยวกับวิธีวัดผลที่หลากหลายให้เหมาะสม กับศักยภาพของนักเรียนตามสภาพจริง เพื่อพัฒนาครูให้มีความรู้ ความเข้าใจในการนำผลการวัดผล ประเมินผลเครื่องมือที่ใช้แก้ปัญหาของผู้เรียนเป็นรายบุคคลตามอย่างต่อเนื่องและสอดคล้องกับ การเปลี่ยนแปลงในสถานการณ์ COVID-19 สอดคล้องกับ Chalermchai (2020) พบว่า การยกระดับการ ประเมินเพื่อการพัฒนา (Formative assessment) ประกอบด้วย 1. การประเมินเพื่อการเรียนรู้

(Assessment for learning) 2. การประเมินซึ่งทำให้เกิดการเรียนรู้ (Assessment as learning) 3. การประเมินเพื่อพัฒนาอย่างไม่เป็นทางการ การรายบุคคล (Personalized check-ins) 4. การประเมินตนเองและการประเมินเพื่อน (Self & peer assessment) ซึ่งจะมีประโยชน์ในการช่วยฝึกทักษะการสะท้อนคิดให้เด็กได้อีกทางหนึ่งด้วย การประเมินเพื่อพัฒนาจะประสบความสำเร็จก็ต่อเมื่อมีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม คือ การเสริมศักยภาพครูในการใช้และออกแบบเครื่องมือประเมิน มีการให้เอกชนและภาคประชาสังคมที่มีความเชี่ยวชาญด้านการประเมินเข้ามาร่วมพัฒนาเครื่องมือการประเมินใหม่ๆ มีการเปิดเวที (Platform) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูกับผู้เชี่ยวชาญ

ด้านการนิเทศการศึกษา ผู้บริหารควรใช้การนิเทศเพื่อเน้นการสร้างขวัญกำลังใจกับครูผ่านทางสื่อโซเชียล เพื่อสอบถามปัญหาที่เกิดขึ้นและให้คำแนะนำอย่างเป็นกันเอง นอกจากนี้ทางโรงเรียนควรจัดให้มีการนิเทศให้ครูรู้แก่ครูโดยการขอความร่วมมือจากภาคส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยมีการวางแผนนิเทศและดำเนินการตามกำหนดการนิเทศที่ชัดเจนตามประเด็นที่ต้องการ ด้วยกระบวนการ PLC เพื่อปรับปรุงและพัฒนากระบวนการนิเทศการศึกษาให้มีความปลอดภัยจากโรค COVID-19 สอดคล้องกับ Pichairat (2021) พบว่า การนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาออนไลน์ในสถานการณ์แพร่ระบาดของ COVID-19 โดยการใช้การประชุมผ่านระบบออนไลน์ เพื่อร่วมวางแผน กำหนดปฏิทินการนิเทศ ติดตาม และส่งเสริมศักยภาพของผู้บริหารสถานศึกษาด้านดิจิทัล และยังเป็นหารพัฒนาเครือข่ายสถานศึกษา เพื่อการพัฒนาโรงเรียนพัฒนาครู เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของ COVID 19

ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานคุณภาพการศึกษา ให้หน่วยงานต้นสังกัดอำนวยความสะดวกโดยชี้แจงวิธีการจัดทำรายงานให้เหมาะสมกับบริบท เพื่อใช้ในการเขียนและจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี (SAR) ตามบริบทจริงของโรงเรียน และนำผลการประกันคุณภาพการศึกษามาใช้ในการปรับปรุงและจัดทำแผนคุณภาพการศึกษาตามคำแนะนำอย่างต่อเนื่อง เพื่อการประสานความร่วมมือระหว่างโรงเรียน บุคคล และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องในการกำกับ ติดตาม และตรวจสอบการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี (SAR) ของโรงเรียนภายใต้สถานการณ์ COVID-19 เพื่อพัฒนาระบบคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์อย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับ Chalormporn et al. (2019) พบว่า การดำเนินงานตามรูปแบบจะประสบความสำเร็จได้นั้น จะต้องได้รับความร่วมมือจากผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการร่วมกันพัฒนาสถานศึกษาให้สามารถดำเนินงานได้ตามกระบวนการดำเนินงานของรูปแบบที่ได้นำเสนอไว้เพื่อให้ระบบการประกันคุณภาพเกิดประสิทธิภาพสูงสุดได้ผลการประเมินตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

สรุป

ระดับปัญหาการบริหารงานวิชาการภายใต้สถานการณ์ COVID-19 ในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ที่มีค่าเฉลี่ยอันดับสูงสุด คือ ด้านการวัดผลประเมินผล รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา และ ค่าเฉลี่ยต่ำสุดในด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานคุณภาพการศึกษา โดยมีข้อเสนอแนะจากผู้ให้ข้อมูล ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาต้องปรับเนื้อหา ตัวชี้วัด ให้มีความกระชับ เน้นทักษะที่จำเป็นต่อการพัฒนาตามความรู้ ความสามารถของผู้เรียนมากกว่าการเรียนรู้แบบเดิม ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้มีการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสาน 5 On แต่ส่วนใหญ่เลือกใช้วิธี On-hand เป็นหลัก และให้ผู้ปกครองดูแลการเรียน การทำงานแทนครู ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในเนื้อหาและกิจกรรมที่เหมาะสมตามการเปลี่ยนแปลงและดึงดูดความสนใจให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ไปพร้อมๆ กับการใช้สื่อ

เทคโนโลยีด้วยตนเองที่หลากหลาย ด้านการวัดผล ประเมินผลที่มีการออกแบบเครื่องมือการวัดผลประเมินผล นักเรียนตามสภาพจริงในการทดสอบความรู้จากการถามตอบ การทำใบงาน และการสังเกตพฤติกรรม ความรับผิดชอบในรับส่งงานและการติดตามงานอย่างต่อเนื่องตรงเวลา ด้านการนิเทศการศึกษาเป็นการปรับเปลี่ยนรูปแบบการนิเทศในชั้นเรียนที่มีความปลอดภัยรูปแบบออนไลน์เป็นหลัก ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานคุณภาพการศึกษาเป็นการดำเนินการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี (SAR) ของโรงเรียนด้วยระบบออนไลน์ให้มีความต่อเนื่องและตรงตามบริบทสภาพความเป็นจริง รวมทั้งการนำผลมาปรับปรุงแก้ไขและนำมาพัฒนาจัดทำแผนตามคำแนะนำในปีถัดไป

แนวทางการบริหารงานวิชาการภายใต้สถานการณ์ COVID 19 ในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก เพื่อบริหารงานวิชาการของโรงเรียนให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง โดยการวางแผนขอข่วยการดำเนินการและเลือกใช้ทรัพยากรให้คุ้มค่า ตั้งแต่ โดยทุกภาคส่วนต้องให้การส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการบริหารงานวิชาการให้มีคุณภาพการศึกษาที่ดี ส่งครูเข้ารับอบรมพัฒนาตนเอง และพัฒนาวิชาชีพ สร้างขวัญกำลังใจให้ครู จัดหาสื่ออุปกรณ์เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนการสอนระหว่างครู และนักเรียน สร้างความเชื่อมั่นให้ผู้ปกครองในการส่งนักเรียนเข้าเรียนให้ได้รับความรู้ มีทักษะความสามารถตามศักยภาพเป็นรายบุคคล และเป็นโรงเรียนที่ปลอดภัยจากโรค COVID-19 ในสังคมแห่งการเปลี่ยนแปลง ภายใต้สถานการณ์ COVID-19

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากผลการวิจัยพบว่า แนวทางการบริหารงานวิชาการภายใต้สถานการณ์ COVID-19 ในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับมาก ทุกด้าน ในการนี้ผู้วิจัยจึงขอเสนอ ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ ดังนี้

1.1 โรงเรียนควรส่งเสริมให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ที่เน้นทักษะ และปรับตัวชีวิตที่ต้องรู้-ควรรู้ตามสถานการณ์ COVID-19 ให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและหลักสูตรสถานศึกษา

1.2 โรงเรียนส่งเสริมและสนับสนุนจัดกระบวนการเรียนรู้ในบูรณาการเนื้อหาบทเรียนกับกิจกรรมให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมต่อไปได้

1.3 โรงเรียนควรส่งเสริมให้ครูสร้างและพัฒนานวัตกรรมใช้สื่อเทคโนโลยีต่างๆ ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ COVID-19 ที่เอื้อประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนระหว่างครูและนักเรียนอย่างต่อเนื่อง

1.4 โรงเรียนควรร่วมกันพิจารณาวิธีการวัดผลและประเมินผลตามพัฒนาการและทักษะการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นรายบุคคลตามสภาพจริง

1.5 โรงเรียนควรส่งเสริมให้ครูนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาช่วยในการนิเทศ การกำกับ ติดตาม และประเมินผลการจัดการชั้นเรียน ภายใต้สถานการณ์ COVID-19

1.6 หน่วยงานต้นสังกัดต้องอำนวยความสะดวกให้กับโรงเรียนและชี้แจงวิธีการในการรายงานผลในสภาพวิกฤติ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาวิธีการวัดผลประเมินผล ในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ในภาวะวิกฤติ

2.2 การศึกษาการพัฒนาและการใช้สื่อเทคโนโลยีสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก

2.3 การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนในภาวะวิกฤติของโรงเรียนขนาดเล็กในภูมิภาคต่างๆ

References

- Chalermchai, L. (2020). *Academic Articles on Education in the Age of COVID-19*. Istanbul, Turkey: Joint War College.
- Chalormporn, K. et al. (2019). A Model of Quality Assurance Administration in Small Schools. *Journal of Social Science and Buddhistic Anthrology*, 6(2), 17-33.
- Education Team. (2022). *Ministry of Education Prepares to Organize 5 Styles of Teaching and Learning in the Era of Covid-19 Disturbing the City*. Retrieved November 14, 2021, from <https://www.thairath.co.th/news/local/2100016>
- Ketjanok, E. et al. (2021). *Study Report Learning Management Model for Students at the Educational Level Fundamentals Affected by the COVID-19 Situation*. Bangkok: Office of the Education Council, Ministry of Education.
- Marut, P. et al. (2021). *Draft of Studies on Blended Learning Management Approaches to Develop Learners' Potential the Level of Basic Education in the Epidemic Situation of the Coronavirus Disease 2019 (COVID 19)*. Bangkok: Office of the Education Council.
- Ministry of Education. (2007). *Approach to Decentralization of Administration and Education in Accordance with Ministerial Regulations Determine the Rules and Methods for Decentralization of Administration and Management of Education 2007*. Bangkok: Agricultural Cooperative Federation of Thailand.
- Nakhon Nayok Primary Educational Service Area Office. (2022). *Basic Education Quality Development Plan of Nakhon Nayok Primary Educational 2020-2022*. Bangkok: Office of the Basic Education Commission, Ministry of Education.
- Nicha, P. (2020). *What Is the New Normal of Thai Education? When Distance Learning Is Not the Answer?* Retrieved November 14, 2021, from <https://tdri.or.th/2020/05/desirable-new-normal-for-thailand-education/>
- Office of the Basic Education Commission. (2022). *Guidelines for Teaching and Learning in Teaching Situations Epidemic of Coronavirus Disease 2019 (COVID-19) Semester 1 Academic Year 2021*. Bangkok: Ministry of Education.
- Office of the Education Council. (2017). *Thailand Education Scheme in Brief 2017-2036*. Bangkok: Prighwan Graphic.
- Phichairat, T. (2021). *Supervision, Monitoring and Evaluation of Online Education Management in Epidemic Situation of the Coronavirus Disease 2019 (COVID-19) Using Video Conferencing*. Retrieved November 16, 2021, from <https://www.ubn1.go.th/post/view?id=1269>

- Phusima, Ph. (2019). *How to Organize Teaching and Learning in the Situation of COVID-19: from Foreign Lessons to Thai Learning Management*. Retrieved November 16, 2021, from <https://tdri.or.th/2020/05/examples-of-teaching-and-learning-in-covid-19-pandemic/>
- Pongthat, V. (2019). *Basic Education in the Age of COVID-19: How to Open and Close the School?* Retrieved November 16, 2021, from <https://tdri.or.th/2020/05/basic-education-in-covid-19-crisis-reopening-school-after-lockdown/>
- Pumsaran, T. (2022). *Explore the Impact of COVID-19, A Major Turning Point in World Education*. Retrieved November 16, 2021, from <https://www.eef.or.th/article1-02-01-211/>
- Saowarat, R. (2020). *Covid-19 Crisis the State Must Accelerate the Reduction of the Digital Gap, for Equality in the Online Classroom*. Retrieved November 14, 2021, from <https://tdri.or.th/2020/04/digital-divide-online-education-inequalities/>
- Sutidan, Ph. (2021). Educational Supervision in Situation of the COVID-19 Epidemic: A Case Study on a Using SM³ Supervisory Process RTNA. *Journal of Social Sciences, Humanities and Education*, 8(1), 31-42.
- Thongchan, Ch. (2012). *Problem Implementation of Quality Assurance in School KanghangMaew under the Office Chanthaburi Primary Educational Service Area Office 1*. (Master's Thesis). Burapha University. Chonburi.